

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

İÇ KONTROL SİSTEMİ DEĞERLENDİRME RAPORU

2018

www.ktu.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak teyidine <http://e-belge.ktu.edu.tr> adresinden Belge Num.:64883006-612.01.02-E.218 ve Barkod Num.:2067927 bilgileriyle erişebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

I- GİRİŞ.....	1
A- Misyon ve Vizyon.....	2
B- Temel Amaçlar ve Hedefler.....	2
C- Organizasyon Yapısı	3
II- İÇ KONTROL SİSTEMİ SORU FORMU SONUÇLARI	5
II.1.-Kontrol Ortamı	6
II.2.-Risk Değerlendirme	6
II.3.-Kontrol Faaliyetleri	7
II.4.-Bilgi ve İletişim	7
II.5.-İzleme	8
III- DİĞER BİLGİLER	8
III.1.-İç Denetim Sonuçları	8
III.2.-Dış Denetim Sonuçları	8
III.3.-Diğer Bilgi Kaynakları	9
III.3.1.-Ön Mali Kontrole İlişkin Veriler	10
IV- İÇ KONTROL SİSTEMİNİN GELİŞİMİ	11
V- SONUÇ VE ÖNERİLER	13
V.1.-Güçlü Yönler	13
V.2.-İyileştirmeye Açık Alanlar ve Öneriler	14

I- GİRİŞ

24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55. maddesinde İç Kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır.

Kanununun 56. Maddesinde iç kontrolün amaçları;

- Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını, sağlamak olarak belirlenmiştir.

Aynı kanununun 57. maddesinde de kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemlerinin harcama birimleri, muhasebe ve mali hizmetler ile ön mali kontrol ve iç denetimden oluştuğu belirtilmekte, yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için de; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemlerin alınması gerektiği ifade edilmektedir.

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla kontrol ortamı, risk değerlendirilmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme olmak üzere beş bileşen altında 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiş; idarelerin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu ve iç kontrol sistemlerinin bu standartlara uyumunu sağlamak üzere yapacakları çalışmalar için eylem planı oluşturmaları istenmiştir.

"KTÜ İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" 28.07.2009 tarih ve 810 sayılı Makam oluru ile yürürlüğe girmiş, Kamu İç Kontrol Rehberi ve Maliye Bakanlığının 01.12.2013 tarih ve 10775 sayılı genel yazısı uyarınca revize edilerek yeniden hazırlanmış, Rektörlük Makamının 11.04.2014 tarihli oluru ile uygulamaya konulmuştur. İç kontrol sisteminin oluşturulması ve geliştirilmesine ilişkin faaliyetler devam etmektedir.

Faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli olarak gerçekleştirilmesinde ve olumsuzlukların giderilmesinde ve neticede iyi yönetişimin sağlanmasında yönetime destek olan iç kontrol sisteminin beklenen katkıyı sağlayıp sağlamadığını gözlemleyebilmek amacıyla, Kamu İç Kontrol Standartlarının izleme bileşeni altında yer alan İç Kontrolün Değerlendirilmesi Standartı doğrultusunda hazırlanan İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu kamuoyunun bilgisine sunulmuş olup, çalışmalarımız aralıksız devam edecektir.

A. Misyon ve Vizyon

Misyon

Eğitim-öğretim, araştırma ve toplumsal hizmet alanlarındaki uygulamalarıyla gelişime açık üretken bireylerin yetişmesine, yüksek düzeyde bilimsel ve teknolojik ürünlerin ortaya çıkmasına, toplumun kalkınmasına ve refahına öncülük yapma görevini sürdürmek.

Vizyon

Vereceği eğitim-öğretim hizmetleriyle yapacağı bilimsel faaliyetler ve oluşturacağı kültür ortamı ile ulusal ve uluslararası düzeyde tercih edilen bir üniversite olmak.

B. Temel Amaçlar ve Hedefler

STRATEJİK AMAÇ 1	
EĞİTİM-ÖĞRETİMİN KALİTESİNİ GELİŞTİRMEK	
HEDEF 1.1	Akademik Personel Performansının Artırılması
HEDEF 1.2	Nitelikli Öğrencilerin Üniversitemizi Tercih Etmesinin Sağlanması
HEDEF 1.3	Eğitim-Öğretim Altyapısının Geliştirilmesi
HEDEF 1.4	Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinin Toplam Kalite Yönetimi Süreçleri Doğrultusunda Sürdürülmesinin Sağlanması
HEDEF 1.5	Eğitim-Öğretim Faaliyetlerinin Verimliliğini Ölçen Geri Bildirim Mekanizmalarının Oluşturulması ve Aktif Olarak Çalıştırılması
HEDEF 1.6	Lisansüstü Eğitim-Öğretimin Geliştirilmesi
HEDEF 1.7	Staj ve Mesleki Uygulamalar İçin Danışmanlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi
HEDEF 1.8	Sürekli Eğitim ve Uzaktan Eğitimin Geliştirilmesi ve Sürdürülmesi
HEDEF 1.9	Öğrenci Değişim Programlarının Teşviki ve Desteklenmesi

STRATEJİK AMAÇ 2	
ARAŞTIRMA KAPASİTESİNİ GELİŞTİRMEK VE TEŞVİK ETMEK	
HEDEF 2.1	Ar-Ge ve Proje Faaliyetlerinin Yürütülmesinde Koordinasyonun Sağlanarak Gerekli İdari ve Teknik Desteğin Verilmesi
HEDEF 2.2	Nitelikli Araştırmacı ve Ar-Ge Destek Personelinin Sağlanması ve Teşvik Edilmesi
HEDEF 2.3	Fiziksel Kaynakların Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımının Sağlanması
HEDEF 2.4	Araştırma ve Uygulama Merkezlerinin (AUM) Yeniden Düzenlenmesi
HEDEF 2.5	Disiplinlerarası Araştırma ve Programların Geliştirilmesi

STRATEJİK AMAÇ 3	
YÖNETİM VE ORGANİZASYON YAPISININ GELİŞTİRİLMESİ	
HEDEF 3.1	Katılımcı, Şeffaf, Hesap Verebilir Bir Yönetim ve Hizmet Anlayışının

	<i>Sağlanması</i>
<i>HEDEF 3.2</i>	<i>İnsan Kaynakları Envanterinin Çıkarılması ve Planlanması</i>
<i>HEDEF 3.3</i>	<i>Personelin Beceri ve Yetkinlik Düzeyinin Artırılması</i>
<i>HEDEF 3.4</i>	<i>Çalışan Memnuniyetinin Artırılması</i>
<i>HEDEF 3.5</i>	<i>Kurumsal Aidiyetin Geliştirilmesi</i>

STRATEJİK AMAÇ 4**FİNANSAL KAYNAKLARIN GELİŞTİRİLMESİ**

<i>HEDEF 4.1</i>	<i>Döner Sermaye İşletmesinin Gelirlerinin Artırılmasını Sağlamak</i>
<i>HEDEF 4.2</i>	<i>Öz Gelirlerin Artırılmasını Sağlamak</i>
<i>HEDEF 4.3</i>	<i>Bağış Gelirlerinin ve Sponsorlar Tarafından Sağlanan Katkıların Artırılması</i>
<i>HEDEF 4.4</i>	<i>Proje Fonlarının Üniversiteye Kazandırılması</i>

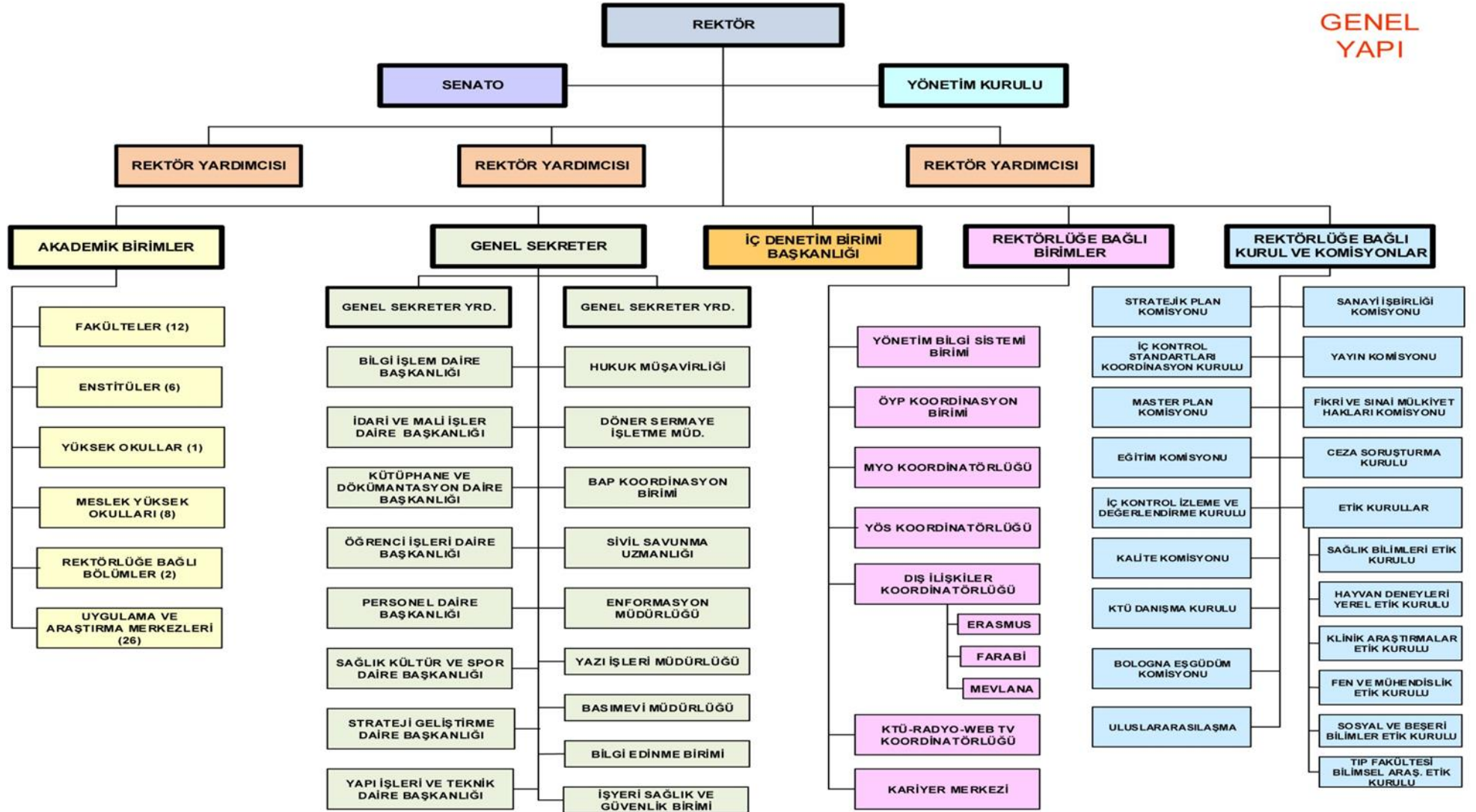
STRATEJİK AMAÇ 5**TOPLUMSAL HİZMETLERİN GELİŞTİRİLMESİ**

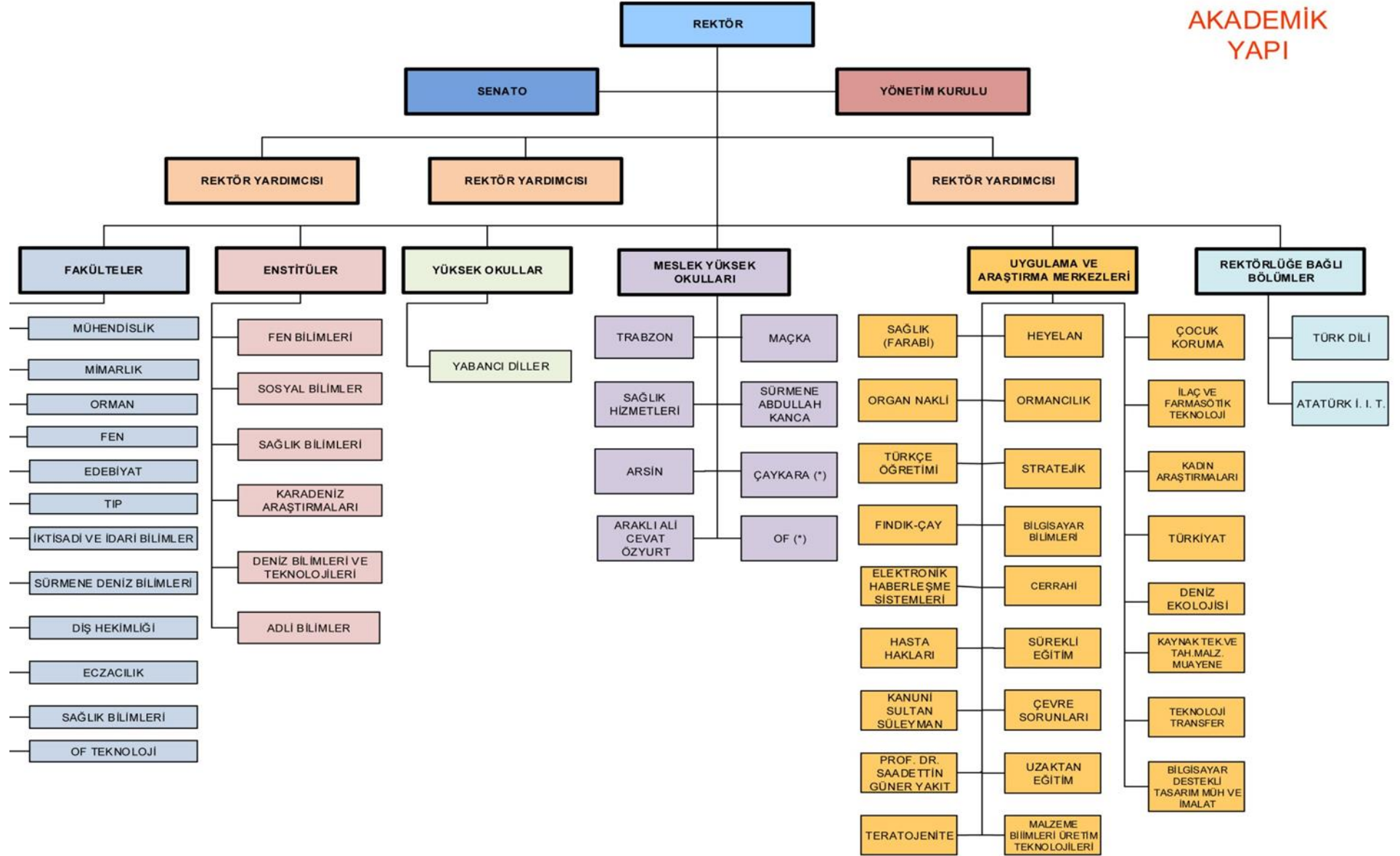
<i>HEDEF 5.1</i>	<i>Toplumun Sorunlarının Belirlenerek İletişim ve Koordinasyonun Sağlanması</i>
<i>HEDEF 5.2</i>	<i>İhtiyaç Duyulan Alanlarda Hızlı, Kaliteli ve Güvenilir Toplumsal Hizmetlerin Verilmesi</i>

STRATEJİK AMAÇ 6**ULUSLARARASI TANINIRLIĞI ARTIRMAK**

<i>HEDEF 6.1</i>	<i>Yurtdışındaki Üniversite, Kurum ve Kuruluşlar ile İşbirliğinin Geliştirilmesi</i>
<i>HEDEF 6.2</i>	<i>Uluslararası Projelere Katılımın Artırılması</i>
<i>HEDEF 6.3</i>	<i>Uluslararası Eğitim-Öğretim Hareketliliğinin Artırılması</i>
<i>HEDEF 6.4</i>	<i>Uluslararası Etkinlik ve Tanıtım Araçlarının Geliştirilmesi</i>

C. Organizasyon Yapısı

AKADEMİK
YAPI

(*) Henüz öğrenci almamıştır.

II- İÇ KONTROL SİSTEMİ SORU FORMU SONUÇLARI

İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi; idarenin amaç ve hedeflerine ulaşma konusunda sistemin beklenen katkıyı sağlayıp sağlamadığının iç kontrol bileşenleri özelinde incelenmesi ve sistemin iyileştirilmeye açık alanlarının tespit edilerek düzeltici önlemlerin belirlenmesini kapsayan bir süreçtir. Sistemin belirli dönemlerde değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin tespit edilerek uygulamaya dahil edilmesi sistemin etkinliğinin sağlanması açısından son derece önemlidir.

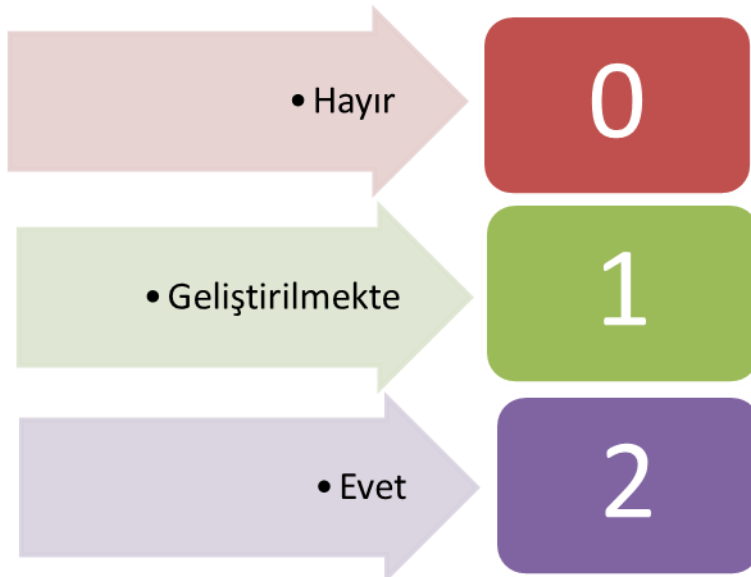
Üniversitemizde Kamu İç Kontrol Rehberinde yer alan soru formundan yararlanılarak İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Soru Formu oluşturulmuştur. Soru formunda; Kontrol Ortamı Standartlarına yönelik olarak 23, Risk Değerlendirme Standartlarına yönelik 13, Kontrol Faaliyetleri Standartlarına yönelik 12, Bilgi ve İletişim Standartlarına Yönelik 11 ve İzleme Standartlarına yönelik 7 adet olmak üzere toplam 66 soru yöneltilecek şekilde değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Değerlendirmede birimlerden,

- ilgili soruda sözü edilen konuların birimde gereken şekilde anlaşılmalı ve uygulanıyorsa EVET cevabına karşılık olarak 2 puan,
- sorudaki konuların birimin genelinde anlaşılmalı ve hayata geçirilmemişse HAYIR cevabına karşılık 0 puan ve
- ilgili soruda sözü edilen konuların birimin bazı bölümlerinde kısmen anlaşılmalı ve uygulanmakta ise GELİŞTİRİLMEKTE cevabına karşılık olarak 1 puan

vermeleri suretiyle iç kontrol soru formunun cevaplandırılması istenmiştir.

Verilen cevaplara göre üniversitemiz genel toplam puanı **90,43** genel % puanı **69** olarak hesaplanmıştır. Bu puan üniversitemizde İç kontrol sisteminin gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi olup, iç kontrol mekanizmalarının uygulanmaya başladığı, ancak geliştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

II.1.-Kontrol Ortamı

Kontrol ortamı iç kontrol sisteminin temel bileşenidir. İç kontrol sisteminin düzgün biçimde işleyebilmesi için sağlam bir kontrol ortamına ihtiyaç duyulmaktadır. Kontrol ortamı, misyonun belirlenmesini kurum personeline duyurulmasını ve bunlarla uyumlu bir organizasyon yapısının ve kurumsal kültürün oluşturulmasını tanımlamak amacıyla kullanılan bir kavramdır. Kontrol ortamı üzerinde etkili temel unsurlar kişisel ve mesleki dürüstlük, yönetim ve personelin etik değerleri, iç kontrole yönelik destekleyici tutum, insan kaynakları yönetimi için yazılı kurallar ve uygulamalar, kurumsal yapı, yönetim felsefesi ve iş yapma biçimi olarak sayılabilir.

Üniversitemiz İç Kontrol Sistemi Soru Formunda, Kontrol Ortamı Bileşenine ilişkin olarak birimlerden 23 soruyu cevaplamaları istenmiştir

İç kontrol sisteminin temelini oluşturan kontrol ortamı bileşeni bölümünde verilen cevaplar baz alındığında üniversitemiz kontrol ortamı toplam puanı **31,70** %puanı **69** olarak hesaplanmıştır. Bu puan üniversitemizde kontrol ortamı gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi olup, İç kontrol mekanizmalarının uygulanmaya başladığı, ancak geliştirilmesi gerektiğinin göstergesidir.

En düşük puan alan sorular;

- ✓ Biriminizde her görev için gerekli eğitim ihtiyacı belirlenerek, bu ihtiyacı giderecek eğitim faaliyetleri her yıl planlanarak yürütülmekte mi?
- ✓ Biriminizde yüksek performans gösteren personel için geliştirilmiş ve uygulanan ödüllendirme mekanizmaları var mı?
- ✓ Biriminizde yetki devredilen personelin, yetkinin kullanımına ilişkin olarak belli dönemlerde yetki devredene rapor vermesine ilişkin düzenlemeler var mı? olmuştur.

II.2.-Risk Değerlendirme

Risk değerlendirme, idarenin hedeflerinin gerçekleşmesini engelleyecek risklerin tanımlanması, analiz edilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesi sürecidir. Bu bölümde idare, risk algısı ve riskle başa çıkabilme kapasitesini aşağıdaki sorular aracılığıyla bir öz değerlendirmeye tabi tutmalıdır.

Üniversitemiz İç Kontrol Sistemi Soru Formunda, Risk Değerlendirme Bileşenine ilişkin olarak birimlerden 13 soruyu cevaplamaları istenmiştir

Risk değerlendirme bileşeni bölümünde verilen cevapların genel ortalaması alındığında üniversitemiz risk değerlendirme ortalama puanı **15,75**, %puanı **61** olarak hesaplanmıştır. Bu puan üniversitemizde risk değerlendirme bileşeninin gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi olup, iç kontrol mekanizmalarının uygulanmaya başladığı, ancak geliştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

En düşük puan alan sorular;

- ✓ Biriminizde tespit edilen risklerin, muhtemel etkileri ve gerçekleşme olasılıkları ölçülüyor mu? Biriminizde tespit edilen riskler uygun araçlarla kayıt altına alınıyor mu?
- ✓ Biriminizde tespit edilen risklere verilecek cevap yöntemi belirlenirken fayda maliyet analizi yapılıyor mu?

- ✓ Biriminizde risk yönetiminde elde edilen deneyimler diğer birimlerle paylaşılıyor mu? olmuştur.

II.3.-Kontrol Faaliyetleri

Kontrol faaliyetleri, hedeflerin gerçekleştirilmesini sağlamak ve belirlenen riskleri yönetmek amacıyla oluşturulan politika ve prosedürlerdir.

Üniversitemiz İç Kontrol Sistemi Soru Formunda, Kontrol Faaliyetleri Bileşenine ilişkin olarak birimlerden 13 soruyu cevaplamaları istenmiştir.

Kontrol faaliyetleri bileşeni bölümünde verilen cevapların genel ortalaması alındığında üniversitemiz kontrol faaliyetleri ortalama puanı **16,80** % puanı **70** olarak hesaplanmıştır. Bu puan üniversitemizde kontrol faaliyetleri bileşeninin gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi olup, iç kontrol mekanizmalarının uygulanmaya başladığı, ancak geliştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

En düşük puan alan sorular;

- ✓ Biriminizde kontrol faaliyetleri tespit edilirken fayda-maliyet analizi yapılıyor mu?
- ✓ Biriminizde uygulanan kontrol faaliyetlerinin etkilliği düzenli olarak gözden geçiriliyor mu?
- ✓ Bilgi sisteminde yeterli bir yedekleme mekanizması ve teste tabi tutulmuş olağanüstü durum onarım planları/eylem planları mevcut mu? olmuştur.

II.4.-Bilgi ve İletişim

Bilgi ve iletişim, gerekli bilginin ihtiyaç duyan kişi, personel ve yöneticiye belirli bir formatta ve ilgililerin, hedeflerin gerçekleştirilmesi ve iç kontrole ilişkin sorumluluklarını yerine getirmelerine imkân verecek bir zaman dilimi içinde iletilmesini sağlayacak uygun bir bilgi, iletişim ve kayıt sistemini kapsar.

Üniversitemiz İç Kontrol Sistemi Soru Formunda, Bilgi ve İletişim Bileşenine ilişkin olarak birimlerden 11 soruyu cevaplamaları istenmiştir.

Bilgi ve iletişim bileşeni bölümünde verilen cevapların genel ortalaması alındığında üniversitemiz bilgi ve iletişim ortalama puanı **16,10**, % puanı **73** olarak hesaplanmıştır. Bu puan üniversitemizde bilgi ve iletişim bileşeninin gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi olup, iç kontrol mekanizmalarının uygulanmaya başladığı, ancak geliştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

En düşük puan alan sorular;

- ✓ Mevcut bilgi sistemleri idare/birim tarafından belirlenmiş hedeflerin izlenmesine ve bu doğrultuda gerçekleştirilen faaliyetler üzerinde etkin bir gözetim ve değerlendirme yapılmasına imkân veriyor mu?
- ✓ Biriminizde hangi raporların, kim tarafından, ne sıklıkta, ne zaman hazırlanacağı, kime sunulacağı, dayanağı ve hazırlanan raporların kim tarafından kontrol edileceği açıkça belirlenip ve personele duyuruldu mu?
- ✓ İhbar sistemi olası veya süregelen usulsüzlük, yolsuzluk ve sorunların kurum içinden ve kurum dışından bildirilebilmesi için uygun araçlar içeriyor mu?
- ✓ İhbar sistemi, bildirimde bulunan personelin güvenliğini sağlayıcı (haksız ve ayırmacı bir muameleye tabi tutulmama gibi) prosedürler içeriyor mu? olmuştur.

II.5.-İzleme

İç kontrol sistemi, idarelerin karşı karşıya kaldığı risklere ve değişikliklere sürekli olarak uyum göstermesi gereken dinamik bir süreçtir. Bu nedenle, iç kontrol sisteminin; değişen hedeflere, ortama, kaynaklara ve risklere gerektiği biçimde uyum göstermesini sağlamak amacıyla izlenmesi gerekir. Etkili ve verimli bir izlemenin temelinde idarenin hedefleri ile ilgili, anlamlı, risklere yönelik önemli kontrollerin değerlendirildiği izleme prosedürlerinin tasarlanması ve uygulanması yatar.

İzleme, doğru tasarlanıp uygulandığında, idarelere iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında doğru ve ikna edici bilgi sağlar, iç kontrol aksaklıklarını zamanında tespit eder ve düzeltici önlem alacak kişilere ve gerektiğinde üst yönetime iletir. Böylece, kontrol sürecinde karşılaşılan aksaklıkların idarenin hedeflerine önemli bir zarar vermeden düzeltilmesi sağlanmış olur.

Üniversitemiz İç Kontrol Sistemi Soru Formunda, İzleme Bileşenine ilişkin olarak birimlerden 7 soruyu cevaplamaları istenmiştir.

İzleme bileşeni bölümünde verilen cevapların genel ortalaması alındığında üniversitemiz izleme ortalama puanı **10,08**, % puanı **72** olarak hesaplanmıştır. Bu puan üniversitemizde izleme bileşeninin gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi olup, iç kontrol mekanizmalarının uygulanmaya başladığı, ancak geliştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

En düşük puan alan sorular;

- ✓ Biriminizde iç kontrolün etkili bir şekilde işleyip işlemediği konusunda yöneticilere geri bildirimde bulunmaya olanak sağlayacak toplantılar düzenleniyor mu?
- ✓ İç kontrolün değerlendirilmesi sonucunda alınması gereken önlemler belirlenip uygulanıyor mu?
- ✓ Biriminizde, iç denetim raporlarına istinaden alınması gereken önlemlere ilişkin hazırlanan eylem planları izleniyor mu? olmuştur.

III- DİĞER BİLGİLER

III.1.-İç Denetim Sonuçları

İç denetim idarenin amaçlarına değer katmak ve geliştirmek amacıyla yürütülen nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir.

Nesnel güvence sağlama; İdare içerisinde etkin bir iç kontrol sisteminin var olup olmadığına; idarenin risk yönetimi, iç kontrol sistemi ve işlem süreçlerinin etkin bir şekilde işleyip işlemediğine; üretilen bilgilerin doğru ve tam olup olmadığına; varlıkların korunup korunmadığına; faaliyetlerin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine dair idare içine ve dışına makul güvencenin verilmesidir.

Danışmanlık faaliyet; İdarenin hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerinin ve işlem süreçlerinin sistematik ve düzenli bir biçimde değerlendirmesi ve geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunulmasıdır.

Bu kapsamda, İç Denetim Birimince, Üniversitemiz birimlerine yönelik iç kontrol faaliyetleri sürecinin sistem ve uygunluk denetimi gerçekleştirilmektedir.

2018 yılı programı gereğince detayları aşağıdaki tabloda verilen 4 ayrı birimde iç denetim çalışması ile İç Denetim Birim Başkanlığının dönemsel gözden geçirme faaliyeti yapılmıştır. Ayrıca, 2017 yılında iç denetim programı uygulanan Sağlık Uygulamam ve Araştırma

Merkezi, Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Fen Bilimleri Enstitüsü'ne ait izleme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

DENETİM / İNCELEME YAPILAN BİRİM	SÜREÇ	GÖREVLİ İÇ DENETÇİ	DÜZENLENEN RAPORUN TARİH-NO
Sürekli Eğitim UYGAR	Kurs Seminer hizmetleri, Doğrudan Temin Yöntemiyle Satın Alma İşlemleri, Taşınır Mal İşlemleri, İç kontrol İşlemleri, Yasal Yükümlülükler Ödeme İşlemleri Süreçleri	Muhammet ATASU Hasibe USTA (Denetim Gözetim Sorumlusu)	18.05.2018 tarih ve 2018-1308/03, 1289/03 sayılı rapor
Orman Fakültesi Dekanlığı	Yolluk, Taşınır, Doğrudan Temin, İç Kontrol Süreçleri Denetimi	Muhammet ATASU Hasibe USTA (Denetim Gözetim Sorumlusu)	13.12.2018 tarih ve 2018 -1308/05, 1289/05 sayılı rapor
İç Denetim Birimi Başkanlığı	İç Denetim Faaliyeti Dönemsel Gözden Geçirme	Muhammet ATASU Hasibe USTA (Gözetim Sorumlusu)	02.02.2018 tarih ve 2018- 1308/1, 1289/1 sayılı rapor
İletişim Fakültesi	Yolluk Ödeme İşlemleri, Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alım ve Yapım İşleriyle Ödeme Süreci, Taşınır Mal İşlemleri Süreci, İç Kontrol Faaliyetleri Sürecinin Sistem ve Uygunluk Denetimi	Hasibe USTA Muhammet ATASU (Denetim Gözetim Sorumlusu)	18.05.2018 tarih ve 2018-1289/2, 1308/2 sayılı rapor
Mimarlık Fakültesi	Yolluk Ödeme İşlemleri, Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alım Süreci, Taşınır Mal İşlemleri Süreci, İç Kontrol Faaliyetleri Sürecinin Sistem ve Uygunluk Denetimi	Hasibe USTA Muhammet ATASU (Denetim Gözetim Sorumlusu)	30.11.2018 tarih ve 2018-1289/4, 1308/4 sayılı rapor

Tablo-1(2018 Denetimleri)

Denetimde, iç kontrol sistemi kurulmasına ilişkin olarak, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Rehberi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi İç Kontrol Sistemi Uyum Eylem Planı gereklerinin yerine getirilme düzeyinin ne olduğu, hususlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Birimlere yapılan denetim sonuçlarına göre iç kontrol sistemini oluşturan; kontrol ortamı, risk yönetimi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenlerine ilişkin standartların gereklerinin tam olarak yerine getirilmediği tespit edilmiştir. Bu itibarla, denetim sonuçlarına göre bir değerlendirme yapılması ve alınması gerekli görülen önlemleri içeren eylem planı hazırlanarak uygulamaya konulması önerilmiştir.

III.2.-Dış Denetim Sonuçları

Sayıştay Başkanlığı 2017 yılı denetim raporunda “Döner Sermaye İşletmelerinde Usul ve Esaslara Uygun İç Kontrol Sisteminin Kurulmaması ve Ön Mali Kontrol İşlemlerinin Yapılmaması” başlıklı 3 numaralı bulguda Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinde herhangi bir iç kontrol biriminin kurulu olmadığı tespitini yapmıştır.

III.3.-Diğer Bilgi Kaynakları

Üniversitemizde her türlü hata usulsüzlük, yolsuzluk ile ilgili ihbar ve şikayetler ile istek ve bilgi edinme talepleri CİMER ve Bilgi Edinme Birimi aracılığıyla yapılmıştır. Bu kanallar aracılığıyla 2018 yılında toplam 1700 başvuru yapılmış, bunlardan 1672 si yasal süresi içinde cevaplanmış, 28 adedi ise üniversitemiz ile ilgili olmadığından reddedilmiştir.

III.3.1.-Ön Mali Kontrole İlişkin Veriler

Başkanlığımızca ön mali kontrol faaliyetleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Üniversitemizin ön mali kontrol işlemleri yönergesine istinaden gerçekleştirilmektedir. Üniversitemizde 2018 yılı içerisinde Yönergenin 10’uncü maddesine istinaden 3 adet taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısı ön mali kontrole tabi tutulmuş olup, tamamına uygun görüş verilmiştir.

2018 YILINDA ÖN MALİ KONTROLE TABİ TUTULAN TAAHHÜT VE SÖZLEŞME BİLGİLERİ			
İhaleyi Yapan Birim	İşin Türü	İhale Tutarı	Uygun Görüş Verilip Verilmediği
Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı	Kanuni Kampüsü ve Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi Yemek Alımı	2.748.116,40	Verildi
İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı	Simülasyon Merkezi	3.830.000,00	Verildi
Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı	Kapalı Otopark İnşaatı	44.850.000,00	Verildi

Tablo-2

YILLAR İTİBARIYLA ÖN MALİ KONTROLE TABİ TUTULAN TAAHHÜT VE SÖZLEŞME TASARILARI					
	2014	2015	2018	2017	2018
Mal Alımı	3	3	4	3	2
Hizmet Alımı	3	1	0	0	0
Yapım	4	1	2	2	1
Diğer	-	-	-	-	-
TOPLAM	10	5	6	5	3

Tablo-3

IV- İÇ KONTROL SİSTEMİNİN GELİŞİMİ

İç kontrol sistemi, 10/12/2013 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Beşinci kısmında düzenlenmiştir.

Kanunun 55. Maddesinde iç kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

Kanunun 56 ncı maddesinde iç kontrolün amaçları;

- Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını, sağlamak olarak belirlenmiştir.

Kanunun 11 inci maddesinde, üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

Buna göre üst yöneticilere, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesi, iç kontrol sisteminin bir gereği olarak yazılı prosedür ve talimatların oluşturulması gibi her türlü düzenlemelerin yapılması, harcama yetkililerine ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişini sağlama sorumluluğu verilmiş bulunmaktadır.

Üniversitemiz mali hizmetler birimi olan Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak ve ön mali kontrol faaliyetini yürütmekten, muhasebe yetkilileri, ödeme emri belgesi ve eklerinin kontrolünden, muhasebe işlemlerinin belirlenmiş standartlara ve usulüne uygun olarak kaydedilmesinden, raporlanmasından, muhafazasından ve denetime hazır halde bulundurulmasından, iç denetçiler ise idarelerin iç kontrol sistemlerinin denetlenmesinden ve geliştirilmesi yönünde önerilerde bulunulmasından sorumludurlar.

5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereğince Maliye Bakanlığı 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla kontrol ortamı, risk değerlendirilmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme olmak üzere beş bileşen altında 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiş; idarelerin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu ve iç kontrol sistemlerinin bu standartlara uyumunu sağlamak üzere yapacakları çalışmalar için eylem planı oluşturmaları istenmiştir.

Maliye Bakanlığının 04.02.2009 tarih ve 1205 sayılı yazısıyla İdarelerden, Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberini dikkate alarak, eylem planlarını Kamu İç Kontrol Standartları çerçevesinde en geç 30.06.2009 tarihine kadar hazırlayarak üst yönetici onayını müteakip bir ay içinde Bakanlığa göndermeleri istenmiştir.

Bu çerçevede, Üniversitemizde 30/03/2009 tarihli Makam onayı ile başlatılan çalışmalar kapsamında, 06/05/2009 tarih ve 472 sayılı Makam onayı ile oluşturulan İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu yaptığı çalışmalar neticesinde, Kamu İç

Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Taslağını hazırlamıştır. Hazırlanan taslak plan 25/06/2009 tarihli Makam onayı ile oluşturulan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu'nun görüşüne sunulmuştur.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu'nun değerlendirerek uygun gördüğü Uyum Eylem Planı 28/07/2009 tarih ve 810 sayılı Makam oluru ile yürürlüğe girmiş ve bir örneği de Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

21.01.2011 tarih ve 61 Sayılı makam onayı ile Üniversitemiz İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı kapsamında yürütülen çalışmalarda etkinliğinin artırılarak, birimlere gerekli desteğin sağlanması ve yapılan çalışmaların değerlendirilmesi için "İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu'nun yerine "İç Kontrol Standartları Koordinasyon Kurulu" oluşturulmuştur.

Eylem planı çalışmaları kapsamında, iç kontrol sistemi ve işleyişinin yönetici ve personel tarafından sahiplenilerek desteklenmesi amacıyla iç kontrol tanıtım afişi hazırlanmış, tüm personelin görebileceği alanlara asılmıştır. Tüm birimlerimizce yürütülen çalışmalara teknik destek sağlamak amacıyla "http://ickontorl.ktu.edu.tr" adresli rehber web sitesi hazırlanmıştır.

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde yürütülen çalışmalar kapsamında ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığının teknik desteğiyle "İç kontrol-Temel Kavramlar ve Örnek Uygulamalar" kitabı hazırlanmış ve birimlerimize dağıtım yapılmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 01/12/2013 tarih ve 10775 sayılı genel yazısıyla kamu idarelerinde iç kontrol kapsamında yürütülen çalışmalarda bazı aksamaların yaşandığını belirterek, yapılan tespitler neticesinde kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planlarının revize edilerek çalışmaların yürütülmesini istemiştir.

Bu kapsamda çalışmaları başlatmak ve yapılan çalışmaları değerlendirmek üzere İzleme ve Yönlendirme Kurulu 21/02/2014 tarih 228 sayılı makam onayı ile yeniden oluşturulmuştur.

KTÜ İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Kamu İç Kontrol Rehberi esas alınarak revize edilmiş ve 16/04/2014 tarih ve 78 sayılı Rektörlük Oluruyla yürürlüğe girmiştir. Revize Eylem Planı Genelge ekinde birimlerimize gönderilmiş, birimlerden mevcut çalışmalarını güncelleyerek web ortamına aktarmaları ve plan doğrultusunda çalışmalarını yürütmeleri istenilmiştir.

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca harcama birimlerinde yürütülen çalışmalara teknik destek verilmekte ve koordinasyon hizmeti sağlanmaktadır. Bu kapsamda 2017 yılında;

Üniversitemiz birimlerinin web sayfalarında yapılan incelemeler, yıllık birim faaliyet raporlarından alınan geri dönüşler ve birimlerimizde iç kontrol sisteminin değerlendirilmesine yönelik yapılan iç denetim faaliyetlerinin incelenmesi neticesinde; tespit edilen eksikliklerin giderilmesi ve özellikle risk değerlendirmesi kapsamında yapılması gereken çalışmalar için birimlere yol göstermek amacıyla "**İç Kontrol Genelgesi**" ve eki uygulama örnekleri hazırlanmıştır. Bu kapsamda yapılacak çalışmaların 18.05.2017 tarihine kadar tamamlanması istenmiştir.

Kurumumuz amaç ve hedeflerine ulaşma konusunda iç kontrol sisteminin beklenen katkıyı sağlayıp sağlamadığı, istenilen düzeye ulaşıp ulaşılmadığını izleyebilmek amacıyla Kamu İç Kontrol Standartlarının "izleme" bileşeni alıntıda yer alan "İç Kontrolün Değerlendirilmesi Standartı" doğrultusunda, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca Kamu İç Kontrol Rehberi esas alınarak hazırlanan, öz değerlendirme niteliğindeki iç kontrol sistemi soru formu, Rektör onayı ile cevaplandırılmak üzere tüm birimlere gönderilmiştir.

Birimler tarafından verilen cevaplar Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından konsolide edilerek, iç ve dış denetim raporları, ön mali kontrole ilişkin veriler birlikte değerlendirilmek suretiyle "İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu" hazırlanarak değerlendirilmek üzere İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna (İKİYK) gönderilmiştir. İKİYK tarafından uygun görülen rapor, Üst Yönetici onayını müteakip Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilecek ve Kurum web sayfasından yayımlanacaktır.

V- SONUÇ VE ÖNERİLER

V.I. GÜÇLÜ YÖNLER

Kontrol Ortamı

- İç kontrol hakkında farkındalığın oluşturulmuş olması ve geliştirilmeye devam etmesi
- Üniversitemiz misyonu ve birim misyonlarının yazılı olarak belirlenip duyurulmuş olması
- Birimlerin teşkilat şemalarını oluşturmaları ve görev tanımlarının yapılmış olması
- İş akış süreçlerindeki imza ve onay mercileri belirlenmiş olması
- Yükseköğretim Kurumları Etik Davranış İlkelerinin birimlere duyurulmuş olması, birimlerin etik ilkelerini belirlemiş ve duyurmuş olması

Risk Değerlendirme

- Üniversitemizin misyon ve vizyonu, stratejik amaçları ve hedefleri ve bu hedefleri ölçmek, izlemek ve değerlendirmek üzere katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlanması
- Birimlerde yürütülen faaliyetlerin performans programı ile belirlenen amaç ve hedeflerle uyumlu olması
- Risk değerlendirmesi kapsamında yapılması gereken çalışmalar için birimlere yol göstermek amacıyla "İç Kontrol Genelgesi" ve eki uygulama örneklerinin hazırlanarak birimlere duyurulmuş olması

Kontrol Faaliyetleri

- Mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi süreçlerinin görevler ayrılığı ilkesi doğrultusunda yerine getiriliyor olması
- Taşınır varlıkların kayıt altına alınıyor olması
- Bilgi sistemlerine veri ve bilgi girişi ile bunlara erişim konusunda yetkilendirmelerin yapılmış olması
- Vekalet sisteminin etkin bir şekilde uygulanıyor olması

Bilgi ve İletişim

- Yöneticiler ve personelin görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli her türlü güncel mevzuat, iş, işlem ve yönerge ve talimatlara kolayca ulaşabiliyor olması
- Mevcut iç ve dış iletişim sistemleri personelin ve/veya dış paydaşların beklenti, öneri ve şikâyetlerini iletmelerine imkân veriyor olması
- Birimin iş ve işlemlerinin kaydı, sınıflandırılması, korunması ve erişimini kapsayan belirlenmiş standartlara uygun arşiv ve dokümantasyon sisteminin olması
- Elektronik ortamdakiler dâhil- gelen ve giden her türlü evrak ile daire içi haberleşmenin, iş ve işlemlerin kaydedildiği ve sınıflandırıldığı kapsamlı ve güncel bir kayıt ve dosyalama sisteminin olması

İzleme

- Birim yönetici ve çalışanlarıyla iç denetim birimi arasında iletişimin iyi olması, iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporların dikkate alınması

V.II İYİLEŞTİRMEYE AÇIK ALANLAR VE ÖNERİLER

- İç kontrol, idarenin mevzuatında belirtilen faaliyetlerini etkin, ekonomik ve verimli bir biçimde yerine getirmesi ve amaç ve hedeflerine büyük problemlerle karşılaşmadan ulaşması için uygulanan bir sistemdir.
İdarenin faaliyetlerinin, planlarının, durumlara ve kişilere karşı tavrının, politikalarının, sistemlerinin, kaynaklarının ve personelinin çalışmalarının tamamı idarenin hedeflerine ulaşmasında etkilidir.
İç kontrol ise, tüm bu unsurların bütünlük bir yapıda en iyi sonucu vermesini sağlayacak biçimde çalışmasını sağlayan bir araç olarak kullanılmalıdır.
- İç kontrolü doğru anlamak fayda sağlamanın ön koşuludur. İç kontrolden beklenen faydanın sağlanabilmesi için temelini sağlam kurulması, iç kontrol sistemine yönelik personelin farkındalığı ve katılımı artırılmalıdır.
- Bu amaçla iç kontrol konusunda personele verilen hizmet içi eğitimler artırılmalıdır.
- Yöneticilerin iç kontrol sistemini sahiplenmesi, birim yöneticilerin rol ve sorumluluklarını yerine getirmedeki katılımı artırılmalıdır.
- Her görev için gerekli eğitim ihtiyacı belirlenerek, bu ihtiyacı giderecek eğitim faaliyetleri her yıl planlanarak yürütülmelidir.
- Personel performansının değerlendirilmesi, yetersiz personelin performansının geliştirilmesi, yüksek performans gösteren personel için ödül/motivasyon mekanizmaları geliştirilmelidir.
- Yetki devrine ilişkin esaslar belirlenerek, yetki devredene rapor vermeye ilişkin düzenlemeler yapılmalıdır.
- Üniversitemiz Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı revize edilerek Döner sermaye İşletme Müdürlüğü eylem planına dahil edilmelidir.
- Birim bazında risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarının tamamlanarak, İdare Risk Strateji belgesi hazırlanmalıdır.
- Bilgi sistemlerinin sürekliliği ve güvenilirliğinin sağlanması için kontrol mekanizmaları sürekli gözden geçirilmeli ve geliştirilmelidir.
- Tüm birimlerde risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinin tamamlanmasından sonra, tespit edilen risklerin yönetilmesi için maliyeti beklenen faydayı aşmayan kontrol yöntemleri belirlenmelidir.
- Faaliyetler ile mali karar ve işlemler için gerekli yazılı prosedürler hazırlanmalı ve sürekli gözden geçirilerek güncellenmeli tüm personelin erişimine açık olmalıdır.
- Veri, enformasyon ve bilgi üretiminin sağlıklı ve doğru yapılması, doğru bilginin, doğru zamanda, doğru kişilere ulaştırılması yoluyla karar verme süreçlerinin kalitesinin artırılması için yeni güncellenmiş olan **Stratejik Plan Bilgi Sistemi** ile mevcut yazılım sistemlerinin entegre edilerek etkin kullanılmasına yönelik gerekli önlemler alınmalı ve bu konuda farkındalık artırılmalıdır.
- Birim web sayfaları güncellenerek işlevliliği ve kullanılabilirliği artırılmalıdır.

- İç denetim birimince yapılan iç kontrol faaliyetleri sürecinin sistem ve uygunluk denetimleri arttırılmalıdır.
- İç kontrolden beklenen faydanın sağlanabilmesi, zamanla meydana gelen değişikliklere uyum sağlayabilecek dinamik bir yapıya sahip olmasına bağlıdır. Buda sistemin sürekli ve etkin biçimde izlenmesiyle mümkündür. Tüm birimlerde izleme yapılarak eksiklik ve olumsuzluklar tespit edilmeli, düzeltici eylem planları yapılmalıdır.